

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . K 84.—

za pol leta . K 42.—

za četrt leta . K 21.—

za 1 mesec . K 7.—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno K 12.—

Uredništvo in uprava:

Ropitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Nova pogajanja med stavkujočimi rudarji in premogokopno družbo.

LDU Ljubljana, 27. dec. Z ozirom na rudarsko stavko je deželna vlada pozvala pooblaščenega zastopnika Trboveljske premogokopne družbe in delavstva k pogaja-

njem, ki se bodo vršila v torek 28. t. m. v Ljubljani, s pripombo, da si deželna vlada pridržuje nadaljnje korake, ako se povabljeni ne bi odzvali temu vabilu.

Pogajanja v Belgradu.

Poslovnik se izpremeni!

LDU Belgrad, 26. dec. (ZNU) Prvi sestanek delegatov radikalne in demokratske stranke se je vršil včeraj in je trajal tri ure. Veliko upanja je, da se v nekoliko dneh sestavi nova vlada. V imenu radikalne stranke je govoril delegat Nikola Pašić, ki je pričel pogajanja z dolgim govorom o težkem notranjem in zunanjem položaju naše države. Med drugim je rekel, da bi bila napaka, če bi pripisovali premalo važnosti nevarnostim, ki bi mogle nastati vsled notranjega položaja naših sosednjih držav Grške, Bolgarske, Madžarske in Avstrije. Glede notranjega položaja je poudaril Pašić, da je treba rešiti vprašanje o uredbi države sporazumno z vsemi strankami. Vsem strankam je treba omogočiti sodelovanje pri gradbi današnje ustave v konstituenti. Treba je sestaviti novi poslovnik, tako, da bodo vse politične skupine zadovoljne. Demokratiški delegati so se sporazumeli s Pašićem v tem oziru, da je treba izpremeniti poslovnik, vendar pa morajo voditelji strank točno izjaviti, kakšne izpremembe da žele v poslovniku. Kar se tiče prisega, stoji demokrati na stališču, da je prisega potrebna. Ne bi bilo primerno, če bi se polagala pri sega na dva različna načina, zato je naj se odločijo voditelji strank za en sam obrazec prisega. Poleg tega so se predstavniki izjavili, da so za ustavno monarhijo, za eno vlado, en parlament, enotno zakonodajstvo in široke oblastvene samouprave. Nova vlada naj bi določila program dela in naj bi prinesla novo ustavo, uredila naj bi poslovnik, volivni zakon ter rešila agrarno reformo. Nikola Pašić je izrazil željo, naj bi bilo v novi vladi zastopanih čimveč je število strank. Demokrati so od Pašića zahtevali pojasnilo glede tega, kakšno mišljenje da zastopa muslimanska organizacija glede nove ustave in uredbe države. Istotako so zastopniki demokratov zahtevali, naj Pašić ponovno pozove zemljoradniško stranko, naj sodeluje v skupni vladi.

PROTIČ ODSTOPI, ČE SE NE SPREME NI POSLOVNIK.

LDU Belgrad, 26. dec. (ZNU) Pašić je obvestil odbore vseh klubov o uspehu pogajanj. V klubih se govori o pogojni ostavki Stojana Protiča glede na njegov poslanški mandat, ako se v novem poslovniku ne izpremeni člen 8, ki določa, da poslanci, ki niso prisegli, ne morejo vršiti poslanske dolžnosti. Zdi se, da bo Protič vztrajal pri ostavki, katero je včeraj podal predsedniku sveta parlamenta, in da ne bo poslušal nasvetov svojih prijateljev, naj prekliče ostavko. Radikalni klub je pustil Pašiću popolnoma prosto roko glede vodstva pogajanj. Ljuba Davidović je referiral demokratskemu klubu o prvem sestanku delegatov. Ta klub je sklenil, da morajo poslanci prisesti in da se v konstituenti ne moreta polagati različni prisegi.

ZEMLJERADNIKI IN MUSLIMANI.

LDU Belgrad, 26. decembra. (ZNU) Voditelji klubov niso imeli danes nobenih posve-

tovanj, vendar pa kljub temu ni zastalo delo za sestavo nove vlade. Pašić je včeraj povabil k sebi predsednika poslanske skupine zemljoradniške stranke, Lazića in ga poizkusil pregovoriti v to, da bi njegov klub vstopil v skupno vlado. Lazić se ni izrazil ne za da, ne za ne. Odgovoril je, da bo o tem zemljoradniški klub definitivno sklepal. Gotovo bodo poslanci zemljoradniške stranke pomagali vladi pri ustavi. Poleg tega so v tem trenutku skoro vsi poslanci njegovega kluba na božičnih počitnicah. Če se sestavi vlada v dveh ali treh dneh, mení on, da se njegov klub ta čas ne bo mogel še o tem posvetovati, če vstopi v vlado ali ne. Treba je ugotoviti tudi dejstvo, da se tudi jugoslovanski muslimanski klub še ni končno odločil izjaviti za sodelovanje v vladi. Voditelj muslimanske stranke je izjavil Pašiću, da se bo njegova skupina še posvetovala o tem vprašanju med počitnicami pri pristaših svoje stranke doma in da bo v to svrhu dne 28. decembra sklican sestanek muslimanske stranke v Sarajevu. V Belgradu se v poslanskih krogih z gotovostjo računa na to, da bodo tudi muslimani vstopili v vlado. Pašić dela na to, da bi vstopilo čimveč strank v vlado. Dosedaj še ni jasnih znakov, po katerih bi se dalo sklepati, kakšna bo nova vlada.

DELITEV MINISTRSKIH SEDEŽEV.

LDU Belgrad, 26. decembra. (ZNU) Vprašanja, katera ministrska mesta bodo posamezne stranke zasedle in katere stranke bodo sodelovale v vladi, kakor tudi, katere osebe bodo kandidirale za posamezna mesta v vladi, še niso rešena, ker gre še za to, katere skupine vstopijo v vlado. Za sedaj se lahko ugotovi, da so izjavili delegati demokratske in radikalne stranke željo, da se pogajanja čimprej končajo. Če bi se dosegel sporazum v par dneh, je verjetno, da bi dobili radikale in demokrati po šest portfeljev, muslimani dva, ostale portfelje pa bi si razdelili Jugoslovanski klub, Narodni klub in eventuelno Radičeva seljačka stranka. Obstoji bojazen, da se pogajanja ne bi razbila vsled težkoč v vprašanju agrarne reforme in portfeljev posameznih političnih skupin. Velike težkoče so v pogledu portfelja ministristva za notranja dela, ker ga zahtevajo radikale zase. Od muslimanske organizacije bi prišel v poštev za ministra za šume in rude dr. Mehmed Spaho in za ministra za narodno zdravje Karamah-medović.

POSLOVNIK SE IZPREMENI!

LDU Belgrad, 26. decembra. (ZNU) Odseki posameznih klubov za redigiranje časnege poslovnika so po večini že poneli svoje delo. Voditelji strank so pripravljani, da na skupnem sestanku razpravljajo o poslovniku in da se doseže sporazum glede izprememb poslovnika. Pojutrišnjem, to je v torek zjutraj, se v to svrhu sestanejo voditelji vseh strank, da poizkusijo doseči sporazum, da bi se skupščini predložil skupen predlog. Na sestanku se bo volil odsek, ki bo še enkrat proučil vprašanje poslovnika in redigiral predlog. Z ozirom na redigiranje načrta ustave še ni bilo nobenih pogajanj, tako da se zdi, da bodo to vprašanje odgodili še za nekaj časa.

Reka blokirana od laških čet.

Praske na mejl.

LDU Bakar, 26. dec. (ZNU) Po vesteh, ki so dole semkaj iz Sušaka, se razvija boj med redno italijansko vojsko in D'Annunziovimi četami. D'Annunzievi arditisti so razstrelili most med Sušakom in Reko, pri čimer je bilo na sušaški strani poškodovanih mnogo hiš. V Bakru je slišati neprestano streljanje pušk in topov.

LDU Cirkvenica, 26. decembra. (ZNU) Že 12 dni ni bilo vesti z otoka Raba. Otok

je popolnoma blokirana. Nekaj domačinov se je vtihotapilo na otok. Tam so jih prijeli arditisti, jih prepeleli in zaprli. Nad 60 naših ljudi je zaprtih. Italijanski teror je grozen.

LDU Bakar, 26. decembra. (ZNU) Po vesteh, ki so dole iz Sv. Kuzme, je tamkaj pristal reški aviatik, ki je krožil nad Bakrom.

LDU Reka, 26. decembra. (ZNU)

D'Annunzio je vsem poveljnikom ladij, ki se nahajajo v reški luki, izdal nalog, da se nihče brez njegovega dovoljenja ne sme oddaljiti s parnikom iz reške luke.

LDU Bakar, 26. decembra. (ZNU) Begunci, ki so se rešili z Reke na jugoslovansko stran blokadne črte, pripovedujejo, da je reško prebivalstvo radi blokade razburjeno, vendar pa še dosti mirno, ker so vsi trdno prepričani, da blokada ne more dolgo trajati, že radi tega ne, ker bo D'Annunziu nemogoče, oskrbovati mesto z vsakdanjimi potrebščinami. Radi tega so mnogi odpotovali z Reke brez mnogo prtljage ter pustili v mestu vse svoje, ker upajo, da jim bo čez nekoliko dni že mogoče, vrniti se zopet na Reko. Mesto so zapustili skoro sami tujci, ki se niso upali ostati radi strahu, da bi vseeno mogli povzročiti reški arditisti.

Ljudski zaupniki svojim poslancem.

Višnja gora, 26. decembra. Danes zjutraj so se zbrali zaupniki in volivci Ljudske stranke in sklenili zaupnico svojim poslancem v Belgradu za njihovo dosedanje politiko. Izrekajo obenem svoje prepričanje, da bodo ljudski poslanci vztrajali na svojem zavzetem stališču dosledno in neomajno. Izjavljajo, da so pripravljeni tudi na grotne žrtve v boju za ljudske pravice.

Koroški Slovenci pod nemškim terorjem.

V naslednjem podajamo poročila, došla s Koroškega. Ta poročila nam kažejo vso grozno težo, ki leži na koroških Slovencih. Dolžnost naše osrednje vlade bi bila, da z največjo odločnostjo nastopi pri dunajski vladi proti nasilnostim, ki so jim izpostavljeni Slovenci na Koroškem. Res je sicer, da dunajska vlada nima moči, da bi se mogla uveljaviti proti močnim deželnim vladam. Vendar se molk od naše strani smatra za slabost, kar trpljenje naših rojakov še poveča. Nam in Avstrijem mora biti ležeče na tem, da so medsebojne razmere prijateljske. Kar pa uganja koroški nemški nacionalizem, to ima namen, razmere poostrevati. Vsestranski interes zahteva, da se ta gonja neha in zavlada mir in red povsod — tudi napram Slovincem na Koroškem.

Poročila s Koroškega se glase:

Ker se Slovenci mirno obnašajo in jim drugače, kakor z nasilstvom ne morejo do živga, so se začeli Nemčurji med seboj bitti in pretepavati. Znani trgovec Schwarz v Grebinju je obljubil enemu hlapcu pri Levku nad Grebinjem en par čevljev, če glasuje za Nemško Avstrijo. Po plebiscitu pride hlapec po čevlje, a čevljev ni dobil. Prišlo je do pretepa, pri katerem je udaril Schwarz hlapca s kozarcem po glavi in ga težko ranil.

Zloglasni Morak iz Kleč je povabil vse folksverovce na pojedino, a namesto, da bi plačali, je prišlo do pretepa in neki Kilian iz Votber je hotel Moraka ustreliti, neka ženska Duller je preprečila uboj Moraka s tem, da je v pravem času vzela Kilianu puško.

En folksverovec se je pripeljal s kolesom v Trušnje ter tam prodal na nemški veselici dne 28. nov. t. l. kovaču v Zgor-njih Trušnjah ukradeno kolo. Pri tej priliki je tudi odpeljal par kolo in voz Moraka iz Kleč. Ujeli so sicer doličnega zločinca, pa je zbežal. Sedaj govore, da so Jugoslovani ukradli konje in voz.

Ker v Velikovcu ni dobili dovolj kruha in morajo ženske po dve uri v slabem vremenu nanj čakati, je proletarsko ljudstvo zelo razočarano. Očitno nemškim agitatorjem, da so jih zapeljali, da so glasovali za Nemško Avstrijo.

Jožef Štih, kanonik v Velikovcu, se je v četrtek vračal iz Grada in se v petek odpeljal na celovski kolodvor, da bi se ob trinajstih odpeljal v Pliberk. Ko je že čakal na peronu, se je v njegovi bližini nekaj ljudi surovo obnašalo. Vpili so: »Ho-

LDU Reka, 26. decembra. (ZNU) Rektor za narodno obrano je izdal nalog vsem tujcem, ki niso pripadniki Reke, da se morajo tekom treh dni odstraniti z Reke. Ta naredba je bila izdana z namenom, čim bolj zmanjšati število reškega prebivalstva, da bi se moglo mesto dalje časa upirati blokadi. Vsi javni lokali na Reki se morajo zapirati ob 10. uri zvečer.

LDU Trst, 26. dec. (Stefani) Vsled dogodkov zadnjih dni in groznilnega zadržanja reškega poveljstva, je general Cavighia v petek odredil, naj se zasedejo najsprednejše postojanke okoli Reke. Ta zasedba se je izvršila danes in včeraj. Ker so se oboroženi legionarji temu upeli, so regularne čete imele pet mrtvih in približno trideset ranjenih.

ruk čuši. Ko je prišel vlak, je kanonik vstopil v oddelek, v katerem je bil g. Perkonig in njegov 14letni sin, g. Pogacnik, tovarnar v Velikovcu, neka gospa iz Grebinja in še neki fant. Na enkrat so pričeli zunaj kričati, da mora »Plaff« iz voze ven. Kmalu so vdrli v kupč štirje surcveži in nemško-avstrijski vojak, ki so pričeli nanj kričati ter ga obkladati z najgobjimi psovki (čuš, gauner, pflaff itd.). Zahtevali so, naj takoj zapusti vlak, ker je on kriv, da so morali bežati pred Jugoslovenci in da je bil eden izmed njih (Eberwein) tri mesece interniran. Ko se kanonik ni hitro odstranil, je vojak skočil proti njemu, zgrabil ga pri telovniku in ga s pestjo udaril v obraz. Branila sta ga Perkonig in Pogacnik. Odprl je okno in klical policijo. Zunaj je bilo velik vojakov, sprevednikov in uradnikov, ki pa so vsi rekli, da se čušu prav godi. Službujoči uradniki, kateremu se je duhovnik zatekel, mu je rekel, da ne more ničesar ukreniti, in ga poslal k inspektorju, ki pa je tudi izjavil, da za to ni kompetenten ter ga poslal k policiji, kjer so pa bila vrata zaprta. Na peronu so vpili in zvižgali za njim. Eberwein je tudi rekel: »Pustimo ga zdaj, na dravskem mostu pri Rikarji vasi, ko vozi vlak počasi, ga vržemo v Dravo ali Krko. Krka se tam steka v Dravo.« To bi bili suroveži po mnenju g. Štiha tudi v resnici storili. Niti pri oblastih ne najde več človek varstva in zaslombe. G. Čarfu, kolarskemu mojstru v Velikovcu in bivšemu gerentu se je še huje godilo. Ta dogodek, ki se je vršil dne 17. dec. ob pol petnajstih na gl. kol. v Celovcu, so pričeli pred oblastjo potrdile.

Jožef Čarfi, posestnik v Velikovcu, je bil dne 17. decembra po opravih v Celovcu. Ko se je vračal iz Celovca, ga je na peronu napadla skupina mladih mož s psovko: »Horuk Čuš!«. Čarfi je odvrnil, da ni Čuš, ampak koroški Slovenec, na kar so ga vrgli na tla in bili po glavi in vpili: »Ti si bil župan čušov; ti si kriv, da smo bil mi v Pliberku zaprti.« Medtem se je nekdo glasno zgražal nad tem, da tepo starega moža. Ko so suroveži to čuli, so ga izpustili. Ko je vstal, se je vrnil v čakalnico, kjer je prosil stražnika, naj ga brani. Ta pa mu je odgovoril: »Si gotovo Čuš?« Ko mu je Čarfi povedal, da je le koroški Slovenec in semkaj pristojen, mu pokaže hodnik, po katerem naj hitro skoči na vlak. Na vlak pa so ga dobili zopet prejšnji pretepači, ga vrgli ob tla, bili po glavi in vpili: »Horuk Čuš!«. Službujoči uradniki, ki ga je Čarfi naprosil, naj ga brani, se mu je smejal in mu svetoval, naj gre na policijo. Nekdo, ki je ta pogovor poslušal, je rekel: »Saj je že bil tam, pa so ga...« Nato so ga zopet pretepli, in ko jim je ušel v kupe, so ga od tamkaj s psovkami in med pretepanjem vrgli venkaj. Priče, ki so vse to videli in slišale, so pripravljene navesti tudi imena nemških surovežev. Čarfi je bolan in leži vsled dobljenih udarcev.

Mežnarjeva v Sv. Neži, ki je bila predsednica ženskega društva, je bila od nemških orožnikov iz Velikoveca in Vober pred tremi tedni aretirana in so jo vlačili po Velikovcu. Enako se je zgodilo tudi Kampičevi iz Sv. Petra, ki je bila predsednica ženskega društva v St. Petru. Dne 15. decembra so prignali sina posestnika Turka iz Votber, ki ga dolžijo, da je ustrelil nemškega vojaka. Bivšega

občinskega čelnika Goetzella iz Dieks sumijo Kumar, Brucker in Hork iz Dieks, da jih je za čas jugoslovanske zasedbe ovrhili jugoslovanskim oblastem. Tožili so ga pri okrajnem sodišču v Velikoveu, kjer je sodnik, dr. Fürstbauer tako upil nad njim, da ni mogel priti do besede: Grozil mu je z zaporom od ene do pet let ječe.

V Malem St. Vidu grozijo gostilničar Kordeč in njegovi pristaši Slovencem s požigi in umori.

Tovarnarju Pogačniku v Velikoveu so ukradli Nemej 33 kilogramov volne, in mu groze, da mu bodo vse pokradli. Slovence Goetzellu so ukradli nemški orožniki na Dieksah vsa drva. V Grebinju so učitelji naročili otrokom, da naj zapuste šolo, kadar pride župnik Holec. To se je tudi zgodilo. Župnik Holec, kakor tudi ostali drugi duhovniki bodo prej ali slej prisiljeni, zapustiti svoje fare. Meseca novembra so Nemci v Velikoveu pretepli slovenskega krojača in neko šiviljo.

KONGRES FRANC. SOCIALISTOV.

LDU Pariz, 26. dec. (Wolff) Socialistični kongres v Toursu se je izrekel za to, da se razpravlja o pristopu k tretji internacionali. Na predlog generalnega tajnika stranke, Frossarda, je kongres sklenil, naj najprej tajniki stranke iz posameznih okrožij izrečejo svoje mnenje glede pristopa. Šele potem se bo razpravljalo nadaljevalo, in sicer na podlagi treh predlogov, čijih eden je Cachinov, drugi Longuetov in tretji Blumov. Predlog, ki sta ga stavila Cachin in Frossard, zahteva pristop k moskovski internacionali. Blumov predlog odklanja pristop, Longuetov predlog, ki ga imenujejo predlog vzpostavitelj, zahteva ustanovitev četrte internacionale, v katero naj bi vstopili pristaši druge in tretje internacionale.

ITALIJA IN AVSTRIJA.

LDU Dunaj, 27. dec. (DunKU) Dunajska »Sonn- und Montagszeitung« objavljala interview posebnega poročevalca Agenzie Stefani z zveznim predsednikom dr. Hainischem, v katerem je izjavil predsednik glede na razmerje med Italijo in Avstrijo: Nasprotja, ki so obstajala med monarhijo in italijansko državo, odslej ne bodo imela več moči, da bi vplivala na odnose današnje Avstrije do velike južne demokracije. Lahko je prorokovati, da bosta obe državi v prihodnjem svoje prijateljstvo še poglobili in ojačili medsebojno delo za kulturo. Kar je še ostalo od nekdanjih nasprotij, to prepustimo demokratičnemu razvoju, da jih izravna, svesti si dejstva, da bo talija znala ceniti pravo prijateljstvo na pravi način. Predsednik je končal svojo izjavo z zagotovilom najtoplejših simpatij za delavno in kvišku streméče italijansko ljudstvo, čigar duševna zgodovina ima toliko podobnosti z nemško.

Politične novice.

+ Nasilni nabori v socialistične organizacije. »Wiener Stimmen« priobčujejo zaupno okrožnico socialističnega tajništva v Podmoklem zaupnikom po raznih podjetjih. Okrožnica daje pobudo za novo organizacijsko akcijo, kateri naj se posreči vse še ne organizirane ali »žolto« organizirane uslužbenke pridobiti socialni demokraciji. Okrožnica je za socialistične pojme o svobodi vesti jako značilna ter slove med drugim: »Kjer bi dobrohotno prigovarjanje in razlogi nič ne pomagali, ne bo škodovalo, ako nastopite nekoliko krepkeje in energičneje, kajti po prevratu so imeli dovolj časa, da se nauče drugega mišljenja. Prosimo posebno, da nam pošljete natančne naslove uslužbencev, njihovo delo in približno plačo; dalje kateri izmed njih je za nas posebno dostopen« itd. Da bi smel kdo tudi po prevratu gojiti drugačne ideale, nego so jih postavili socialistični preroki z Marksom na čelu, na to socialisti sploh ne mislijo.

+ Judu groš, kristjani knof. Dunajska socialistična mestna uprava je te dni določila blizu 3 milijone kron za podpore raznim splošno koristnim društvom. Pri razdelitvi je pa prezrla vsa krščanska društva, pač pa je dovolila lepe vsote judovsko-socialističnim društvom. Tako je dobila »Zveza prostovoljnega mladinskega skrbstva« 250.000 kron, a krščanska Karitativna zveza, Kat. šolsko društvo in Ljudska čitalnica pa niti fika, dasi vrše ogromno delo za splošno blaginjo in dasi gre podpora občinskega sveta iz mestnih davkov, ki so čisto nestransko razdeljeni tudi na krščanske socialce. Pod rdečim žezlom pač ni dobro biti.

Dnevne novice.

— Važno za potovanje v Ameriko. Glasom obvestila ministrstva za notranja dela deželni vladi za Slovenijo je ameriško poslanstvo v Belgradu naznanilo ministrstvu zunanjih del, da je prejelo od svoje vlade nastopni brzojavni cirkular: »Mnogi podaniki tujih držav prihajajo v Kanado in hočejo od tu potovati dalje v Severnoameriške Zedinjene države, ne da bi si poprej pustili pri kompetentnih ameriških konzulatih vidirati svoje

potne liste. Naproseni ste, da v časopisju objavite naredbo, ki določa, da se morajo vidirati potni listi za Ameriko samo po ameriških konzulatih v državah, kjer se nahaja lastnik potnega lista, in da teh vizumov ne bodo dajali konzulati drugih držav v Ameriki. Izvolite zgorajšnje vzeti na znanje in obvestiti vse oblasti v Vašem območju, da potniki ne morejo potovati v Severnoameriške Zedinjene države, če si poprej ne dajo vidirati svojih potnih listov pri ameriških konzulatih v kraljevini Srbiji, Hrvaški in Sloveniji.

— Prva umetniška razstava v Mariboru. Da se ustreže željam z mnogih strani, je pripravljalni odbor prve umetniške razstave v Mariboru sklenil, da ostane razstava odprta do 1. januarja.

— Srečelov pri društvenih prireditvah. V »Uradnem listu« št. 148 z dne 23. decembra 1920 je objavljena nastopna naredba: Naredba finančnega in notranjega ministrstva z dne 14. julija 1911, št. 30.426-11, se izpreminja takole: Točka 4a: Pri igralnem kapitalu do vseh 4000 K je za izdajo dovolila pristojno politično oblastvo I. stopnje, v Ljubljani policijsko ravateljstvo. Točka 4b: Pri igralnem kapitalu nad 4000 K do vseh 10.000 K pa politično oblastvo II. stopnje. Pri vseh srečelovih itd. je pred izdajo dovolila, ako igralni kapital presega 1000 K, zaslišati pristojno pristojbino oblastvo glede oprostitve pristojbine. Policijsko ravateljstvo k temu še pristavlja, da se morajo prošnje za srečelov najmanj 8 dni pred prireditvijo predložiti in da morajo vsebovati: Natančni naslov prireditelja, število za prodajo pripravljenih srečk, ceno istih, število dobitkov in vrednost dobitkov. Prošnja je podvržena kolektivni 3 dinarjev (12 K), za rešitev je priložiti kolek za 3 din.

— Za zapuščeno mladino. Vlada je sklenila, da se del topičerske kaznilnice v Belgradu preuredi v dom za zapuščeno mladino, v katerem bo prostora za 300 otrok. Za preživljanje in opremo prostorov je vlada dovolila poldrugi milijon dinarjev. Otroci bodo poleg oskrbe in vzgoje dobivali tudi strokovno izobrazbo za razne poklice. — V Belgradu snuje posebno sodišča za mladino.

— Časopisne brzojavke v prometu z Bolgarsko. Od 1. januarja 1921 so dovoljene v prometu z Bolgarsko časopisne brzojavke za znižano 50 odstotno pristojbino, to je 7,5 cent. od besede po predpisih mednarodne brzojavne pogodbe.

— Uradništvo proti delavskim svetom. Uradništvo nižje-avstrijskega finančnega ravateljstva je s tričetrtinsko večino glasov odklonilo nadaljno sodelovanje v delavskem svetu in se ni več udeležilo volitev v delavski svet. Delavski svet je socialno-demokratičen in uradniškim delegatom sploh ni dopuščal nobenega vpliva.

— Nova kolektivna pogodba štajerskih rudarjev. Po dolgi pogajanji se je med štajerskim rudarskim delavstvom in podjetniki sklenila nova kolektivna pogodba, katere glavna določba je v tem, da se bodo plače rudarjem vedno zviševale v razmerju, kakor bodo rastle cene življenjskim potrebščinam. V to svrhu se bo ustanovila paritetna plačilna komisija, ki bo vsaka dva meseca znova urejala plače oziroma doklade. Vsled te pridobitve delavstva se bo premog v Avstriji podražil, toda samo tisti, ki ga rabi industrija.

— Smrtna nesreča. Dne 22. decembra 1920 je iz poštne vlaka, ki vozi iz Verda proti Ljubljani, ob 7. uri 30 min. zvečer na železniškem prelazu v Rožni dolini skočil 27 letni hlapec Jurij Justin tako nesrečno, da je priletel z trebuhom na kilometerski kamen in bil v teku pol ure mrtev. Justin Jurij, ki je bil rojen leta 1893. v Lužah na Trati, je služil pri svojem sorodniku, posestniku in gostilničarju Buhi v Črnomvruhu. Dne 21. decembra 1920 sta se s svojim gospodarjem pripeljala s konjem v Ljubljano in sta prenočila v gostilni Erbežnik na Viču. Drugi dan 22. decembra 1920 sta pustila konje v hlevu pri Erbežniku in šla z vlakom na Vrhaniko vsled kupčijskih zadev. Zvečer sta šla skupno na Verd in se dogovorila, da se ponesrečenec Justin pelje do Brezovice in gospodar Buhi pa v Ljubljano in da pride Justin s konjem na glavni kolodvor po Buhi. Justin misleč, da si prikraja pot, se je peljal do Rožne doline in tam skočil iz vlaka, da bi ustregel svojemu gospodarju. Ker se je že mnogokrat opazilo, da skačejo med Rožno dolino razne osebe iz vlaka, se občinstvo opozarja na ta nesrečni dogodek.

— Blagoslov alkoholne prepovedi v Ameriki. Na razna posmehovanja v švicarskem časopisju poroča v »N. Zürich, Ztg.« neki švicarski inženir, ki je zadnji čas bival v Ameriki, o raznih uspehih ameriške alkoholne prepovedi. Dovtipna pripovedovanja, kako se v Ameriki na skrivnem še ravno tako pije, kakor preje, zavrača kot neosnovano. V znanih mu zasebnih hišah, kjer je bilo preje vedno vino na mizi, je sedaj ta pijača popolnoma izginila ali pa je postala redek gost za prav posebne prilike. Po javnih restavracijah ni nikjer več dobiti kapljice alkoholne pijače. Med tisoč in tisoči delavcev, ki so obedovali na delu, je v najredkejšem slučaju opazil, da bi imel kdo s seboj merico vina. Ko je nekdo obiskal velikanski bakreni rudnik v

Salt Lake City, kjer izkopljajo vsak dan 60.000 ton bakra, mu je pripovedoval rudniški inženir, kako velika izprememba je nastala v zadnjem letu med delavstvom. Preje večni poboji, ropi — pravi divji zapad, sedaj lep mir in red. »Odkod izprememba,« je vprašal švicar. »Uspeh alkoholne prepovedi!« — Američani sami se sicer radi malo pošalijo ali tudi psujejo proti alkoholni prepovedi, a to le navidezno; dejansko so ponosni na ta zakon in vedo v polni meri ceniti njegov blagoslov. Ko je ob predsedniških volitvah stopila v ospredje alkoholna prepoved, ni hotel nikdo biti proti njej.

— Vseučiliško mesto. Francoski naučni minister se peča z načrtom, da se zgradi za vseučiliško mltdino posebno mesto, ki bi stalo sredi velikega parka in bi poleg vseučilišča, knjižnice in drugih ustanov obsegalo tudi stanovanja, jedilnice in vse drugo, kar je potrebno za telesno dobrobit delavstva. Denarna stran tega načrta je že zagotovljena, ker so mnogi finančniki, pa tudi vlade zunanjih držav obljubili svoje prispevke.

Ljubljanske novice.

lj Na pogrebu pokojnega M. Plevela. Dne 24. decembra okrog 6. ure zvečer se je v gostilni Banko, na sv. Martina c. 3, med gosti in pogrebi po elektromonterju Judofu mestnega magistrata nabralo za vdovo pok. Mat. Plevel 439 kron. En član Krakovskega pevskega društva pa je tudi istotam nabral 105 kron, kar se je izročilo vdovi. Za darovano vsoto se najtopleje zahvaljuje vdova Marija Plevel s sedmimi nepreskrbljenimi otroci.

lj Vdova po pok. nadstražniku Plevelu, ki mora preživljati 7 malih otrok, ima po pok. možu, nadstražniku kraljeve policije, celih 60 kron pokojnine, kakor nam poročajo. Mi bi vse, ki jim je mogoče, uljudno in pristrčno prosili, naj prispevajo po svojih močeh, da se olajša beda nesrečni družini. Darove sprejema tudi naša uprava.

lj Seja zveze trgovskih in privatnih namoščenecv se vrši v torek ob pol osmi uri zvečer v svojih prostorih, Stari trg 2, I. nadst. Ker je dnevni red važen, prosim točne udeležbe. — Predsednik.

lj Ljudski oder v Ljubljani. Danes zvečer ob 8. uri seja. Prosim točne in polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

lj Poročil se je v Ljubljani dne 26. t. m. učitelj g. Lojze Škrinjar z gđ. Mimi Blejčev. Obilo sreče!

lj Umrl je g. Franc Korun, prejemnik mestnega užitniškega zakupa v Ljubljani. Naj počiva v miru!

lj Božično vreme. Letos smo imeli o praznikih pravo »božično vreme«. Mraz je pritnil, da je vse škripalo. Poti so suhe kakor o poletni suši in ker je bilo jasno, nam je luna razsvetljevala drugače tako temne ljubljanske ulice. Da, celo po stanovanjih se je dalo za silo izhajati brez drage elektrike ali še dražjih in vrhu tega smrdljivih sveč in petrolejk. Megla nam vsekakor ni popolnoma prizanesla, vendar se nam je o božiču tudi sonce zopet enkrat pokazalo. Z eno besedo: vreme nas o božiču ni izdalo. Če je bilo pa prijazno v naši megleni Ljubljani, je bilo pa naravnost krasno na višinah. Zvesti prijatelji narave so se pod cerkvijo na Šmarni gori solnčili kakor spomladi. Tako smo pod dobrimi znamenji prekarali najtemnejši dan oz. najdaljšo noč v letu: 21. decembra. Sedaj pa gremo čimdalje daljšemu dnevu nasproti — kar nas čaka, je spomlad, ne več zima! Vendar nekaj, kar je vredno veselja!

lj Podaljšanje policijske ure na Silvestrov večer. Policijsko ravateljstvo opozarja, da morajo biti prošnje za prekoračenje policijske ure vsaj do 28. decembra 1920 vložene, sicer se jih ne bi moglo pravočasno rešiti. Prošnje so podvržene kolektivni 3 dinarjev. Za dovolilnico je treba tudi priložiti kolek za 3 dinarje.

lj Posledica »krokarije«. Dne 20. dec. 1920 ob pol 1. ponoči je sedem razgrajčev pripelo po Kopitarjevi ulici do finančnega ravateljstva na Poljansko cesto in začelo psovati tam stoječo vojaško stražo z različnimi protidržavnimi psovki, vsled česar je oddala straža 17 strelav v zrak. Krivce bodo izročili drž. pravdnistvu.

lj Aretirani železniški tatovi. Minule dni zvečer sta dva policijska agenta na glavnem kolodvoru zasačila nekega železniškega delavca, ki je nesel vrečo sladkorja v kockah. Kriminalni organi so ugotovili, da je bil pri skladiščih premoaga stoječi železniški voz vlomljen in ukradena dva zaboja sladkorja, vrednega 6200 kron. Tatovi so zaboj odnesli na vrtilnico in ga ondi med seboj razdelili. Aretiranih je bilo 10 delavcev, ki nakladajo premog. Pet od teh je bilo že izpuščenih, pet glavnih krivcev je policija izročila deželnemu sodišču. Pri enem izmed glavnih krivcev je policija našla 18 kg sladkorja.

lj Umrl so v Ljubljani: Marijana Krasna, toč. delavka v pok. 68 let. — Stanko Sadar, sin zel. krojača, 7 let. — Fran Zure, toč. mizar, 73 let. — Leopold Krulce, čevljar, 47 let. — Fran Korun, užitniški prejemnik, 57 let.

lj Razgrajči. Zadnje čase se pogosto dogaja, da nadlegujejo različni razgrajči vojaške straže, ki so postavljene pred vojaškimi in državnimi poslopji. Policijsko ravateljstvo razglašja na temelju § 7. čes. nar. z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, da je prepovedano straže nagovarjati in jih ovirati pri izvrševanju službe ter da se bo de proti kršiteljem te odredbe postopalo v smislu kazenskega zakonika, oziroma § 11. omenjene naredbe.

lj V kriminalni vled prepolnega žedca. Delavec D. T. se je včeraj v gostilni De Schiava v Kolodvorski ulici najedel in napil do brezumnosti, napravil 140 K dolga in potem začel razgrajati ter žaliti prestolonaslednika, ministre, Jugoslavijo, policijo in orožnike. Zagovarjal se bode radi tega pred sodiščem.

Razne novice.

r Slavnostni shod katoliškega zavoda v Parizu. Dne 25. m. m. se je vršil slavnostni shod katoliškega zavoda v Parizu. Rečenega shoda se je udeležilo jako dobi pariške inteligence, kakor: profesorjev, dijakov in drugih prijateljev katoliškega gibanja. Prvi govor je veljal spominu kardinala Ametta in prihodu njegovega naslednika kardinala Duboiseja. Z veseljem se je doglano stalno naraščanje slušateljev na posameznih fakultetah katoliškega zavoda. Govorili so prvi francoski cerkveni dostojanstveniki, med njimi kardinal Lucan, najstarejši francoski škof.

r Mecen katoliškega vseučilišča v Washingtonu. Dr. Manuel de Oliveira, diplomat in sloveč zgodovinar v Braziliji, je podaril svojo knjižnico, ki šteje 30.000 zvezkov, katoliškemu vseučilišču v Washingtonu. Oliveira je bil do l. 1914. brazilski poslanik v Belgiji in je nabiral dragocene umetniške spominke. Njegovo knjižnico cenijo na poltretji milijon frankov.

r Znameniti papirji najdeni. Egiptolog Ladan je predaval v francoski akademiji, da je v svetišču Der-el-Medin, ki leži zapadno Teb in je bilo zgrajeno po Philopatorju in Evergetu II., objavil pokopališče, kjer je pokopanih na 1000 Ibisov, zavitih kakor mumije. Vsaki teh nekdanjim Egiptčanom svetih ptičev je položen v glinasto posodo in zavil v papirje. Papirji so vsepovprek popisani. To poročilo je vzbudilo v akademiji veliko pozornost, ker je to največje in najzanimivejše egiptološko odkritje. Da bodo vse te papirje preštudirali in prebrali, bo preteklo pač nekaj let, ali pričakuje se, da bodo papirji podali veliko literarno in kulturno zgodovinsko presenečenje.

r Slovani v Chicagi. Po zadnjem štetju živi v Chicagi, ki je nekoč slovela kot največje češko mesto (dokler se niso spadal k Veliki Pragi Vinogradi in druga predmestja), 136.870 Čehov, 16.183 Slovakov, 385.000 Poljakov. Tudi slovenska kolonija je močna. Največ pa je v Chicagi Nemcev.

r Profesor katoliške univerze v komiteju za Noblove nagrade. Profesor medicine na katoliški univerzi v S. Louis (Severna Amerika), W. T. Conghlin, je bil imenovan v odbor, ki podeljuje trojne Noblove nagrade (za znanstvena, literarna in mirovna odlična dela). Pridelili so ga fiziološko-medicinskemu odseku. Prof. Conghlin je Kolumbov vitez in je sodeloval tudi v ameriški armadi in Francoskem.

r Usoda avstrijskih generalov. »Abend« poroča, da bivši general avstro-ogrsko armade Böhm-Ermoli obudeje v vojni kuhinji. Njegova mesečna pokojnina je premajhna, da bi mogel južnati v gostilnici. Neki drugi polkovnik je borzni posel. Obema trda prede. V 10. okraju pa se uči neki podpolkovnik mizarstva. »Videnski Denik« pravi o njem: »To je vsaj mož, ki ni obupal in skuša postati koristen član človeške družbe.« — Večina vojaških penzionistov pa postava po ulicah, toži nad malo pokojnino, hodi na monarhistične sestanke ter toži za Habsbružani.

r Petrograjsko šole. Toliko da se je pričelo šolsko leto, pa je že bilo veliko pomanjkanje drv. Šole so brez kuriva. Da bi prištedili na kurivu, so tretjino vseh učilnic zaprli. Otroci sede v zimskih suknjah in rokavicah (če jih imajo). Pri takih razmerah stojimo zopet pred zatvoritvijo vseh šol. — Tako poroča boljševiški list »Krasnaja Gazeta«.

Sirite „Večerni list“!

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.

Knjigovodja ali knjigovodkinja

samostalna moč, večša trgovskega knjigovodstva in bilanciranja, dobi takoj trajno nameščenje potom »LIBERTAS« oglasnega zavoda d. d., Zagreb, Zrinjski trg št. 15.

Prednost večši špediterskega posla.